

Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program 2022-2035

Framtagen av: Kajsa Jernqvist

Datum: 2021-11-04

Version: 1.0

LILLA EDETS
KOMMUN

Innehåll

Inledning	3
Syftet med detta program.....	3
Vem omfattas av programmet.....	3
Bakgrund	4
1000 nya jobb	4
Koppling till andra styrande dokument.....	6
Styrdokument på övergripande nivå.....	6
Styrdokument av betydelse för näringslivets utveckling	6
Göta älvdalens pärla – vi gör det tillsammans!.....	7
Visionsberättelsen som sätter ord på det samhälle vi tillsammans ska jobba för att uppnå:	7
Vi ska tillsammans uppnå visionen genom:.....	7
Nytänkande.....	7
Medskapande.....	7
Hållbart.....	7
Kommunfullmäktiges prioriterade mål nummer 4 – Attraktivt företagsklimat	7
Genomförande och uppföljning av programmet.....	8
Mål för kommunens näringslivsutveckling	8
Mål 2035.....	8
Mål och indikatorer.....	9
Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft.....	9
Mål 2: Samhällsplanering.....	10
Mål 3: Näringslivsservice och innovationskraft	10
Fyra strategier för att stärka näringslivets förutsättningar	11
Utmaningsdrivna strategier.....	12
Specifika och strategiska insatser	13
Strategi 1: Kompetensförsörjning	13
Strategi 2: Attraktionskraft	14
Strategi 3: Samhällsplanering	14
Strategi 4: Näringslivsservice och innovationskraft	15
Utgångspunkter	15
Globala trender.....	15
Regionalt perspektiv	17
Göteborgsregionens utmaningar.....	20

Inledning

Syftet med detta program

Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program beskriver hur kommunen ska arbeta med strategiska näringslivsfrågor på ett konkret, långsiktigt och målinriktat sätt. Syftet med programmet är att tydliggöra och stärka Lilla Edets samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande.

Programmet tar sin utgångspunkt i Lilla Edets roll i hela Göteborgsregionens utveckling och kommunens betydelse för utvecklingen av Sverige som nation. Öppenhet för omvärlden och samarbete över gränser är grundläggande principer som omfattas både av Lilla Edets kommun och av näringslivet. I programmets perspektiv ligger också ett ömsesidigt beroende och ett bra samarbetsklimat mellan alla kommuner i Göteborgsregionen. Närheten till Fyrbodals kommun har dessutom en stor betydelse för Lilla Edets kommun samt hela GR och spelar en viktig roll för den lokala arbetsmarknadsregionens utveckling. För att Göteborgsregionen ska fortsätta att vara en av Sveriges ledande tillväxtregioner, måste både arbetsmarknadsregionen utvidgas och kärnan stärkas. Bättre pendlingsmöjligheter till Uddevalla, Trollhättan, Borås, Varberg och Falkenberg bidrar till en större och mer diversifierad hemmamarknad.

Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program har direkt koppling till det program som är framtaget av Göteborgs Stad och Business Region Göteborg (BRG) tillsammans med regionens kommuner och näringsliv för perioden 2018–2035. Där är den övergripande målbilden att skapa förutsättningar för 120 000 nya jobb till år 2035 i Göteborgsregionen. Förbundsstyrelsen i GR har ställt sig bakom programmet och uppmuntrar medlemskommunerna att relatera till de övergripande målen i programmet för att stödja den regionala utvecklingen. Syftet med vårt program är både att tydliggöra och stärka Lilla Edets kommuns bidrag i regionens samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande och att utveckla näringslivsarbetet i kommunen för att nå de lokala målen

Programmets målbild uttrycker kommunens viljeinriktning för vad som ska uppnås genom det samlade arbetet med näringslivsutveckling till år 2035. Programmet innehåller konkreta mål och strategier för hur Lilla Edets kommun ska arbeta för att uppnå målbilden.

Programmet är framtaget i nära dialog med näringsliv, akademi, andra regionala aktörer med kopplingar till näringslivet, samt kommunens sektorer och bolag som har täta kontakter med näringslivet.

Vem omfattas av programmet

Det näringslivsstrategiska programmet är ett av kommunens övergripande styrdokument och gäller för Lilla Edets kommuns nämnder och bolagsstyrelser. Programmet gäller från 2022 till 2035, med möjlighet till revision vart fjärde år.

Bakgrund

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både kommunens och regionens utveckling. Företagen skapar arbetstillfällen och tillväxt, kommunen skapar flera av de förutsättningar som näringslivet behöver för att utvecklas och växa. Lilla Edets kommuns arbete med näringslivsfrågor är därför av strategisk betydelse och inom kommunen finns många olika aktörer med ett konkret näringslivsuppdrag kopplat till det egna grunduppdraget.

I Lilla Edets kommun finns en näringslivsstrategi som togs fram i samarbete med näringslivet och som därefter antogs av kommunfullmäktige våren 2017. Strategin adresserar ett flertal områden som nu också finns i det regionala näringslivsstrategiska programmet och som gör programmet till ett naturligt nästa steg.

I september 2021 fattade kommunstyrelsen beslut om att ta fram ett näringslivsstrategiskt program, med utgångspunkt i det regionala programmet.

Framtagande av det näringslivsstrategiska programmet

Lilla Edets näringslivsstrategiska program har processats på flera sätt. Arbetsgången för programmet har presenterats för kommunchefens ledningsgrupp och Företagscentrums styrelse, med möjlighet att påverka. Åtta workshops har genomförts, inom de fyra strategiområdena, med tjänstepersoner från samtliga sektorer. Vidare har materialet bearbetats och skickats ut på remiss till samtliga deltagare i genomförda workshops, med uppdrag att förankra med kolleger och chefer.

Därefter har det återrapporterats till kommunchefens ledningsgrupp samt till styrelserna för Företagarna och Företagscentrum innan programmets antagande i kommunstyrelsen.

Programmet beskriver det samlade arbetet som Lilla Edets kommun gör för att skapa goda förutsättningar för näringslivets utveckling.

1000 nya jobb

Det övergripande målet i det näringslivsstrategiska programmet är att skapa 120 000 nya jobb i Göteborgsregionen, varav 1000 nya jobb ska skapas i Lilla Edets kommun fram till år 2035.

I tabellen nedan utgår vi från varje enskild kommuns andel av Göteborgsregionens sysselsatta dagbefolkning vid senaste utfall (2016). Denna vikt sätter riktmärket för hur många nya jobb som tillfaller en viss kommun av de totalt 120 000 nya jobb som skapas i regionen.

Enligt denna beräkning lyder följande kommunala målbilder över sysselsatt dagbefolkning fram till år 2035:

Kommun	Sysselsatt dagbefolkning 2016		Estimerat fram till 2035	
	Antal	Andel av GR	Estimerat	Avrundat
Ale	7 626	1,5%	1 767	1 800
Alingsås	15 935	3,1%	3 693	3 700
Göteborg	344 374	66,5%	79 810	79 800
Härryda	15 841	3,1%	3 671	3 700
Kungsbacka	26 617	5,1%	6 169	6 200
Kungälv	18 184	3,5%	4 214	4 200
Lerum	10 623	2,1%	2 462	2 500
Lilla Edet	4 250	0,8%	985	1 000
Mölndal	39 944	7,7%	9 257	9 300
Partille	12 340	2,4%	2 860	2 900
Stenungssund	13 080	2,5%	3 031	3 000
Tjörn	5 156	1,0%	1 195	1 200
Öckerö	3 818	0,7%	885	900
Göteborgs- regionen	517 788	100,0%	120 000	

(Källa: SCB och Business Region Göteborg)

Koppling till andra styrande dokument

Styrdokument på övergripande nivå

Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program tar sin utgångspunkt i kommunens vision om att vara Götaälvdalens pärla. Hållbar tillväxt går som en röd tråd genom hela programmet. En tillväxt som lägger grunden för bättre välfärd.

På en övergripande nivå relaterar programmet till Lilla Edets kommuns mål- och resursplan, som beslutas i kommunfullmäktige och är överordnad alla andra styrdokument. I planen finns mål bland annat för näringsliv och arbetsmarknad, som det näringslivsstrategiska programmet anknyter till.

Programmet utgår också från Business Region Göteborgs (BRG) strategiplan "Hållbar tillväxt", där bolagets insatser för att utveckla näringslivet i Göteborgsregionen mot hållbar tillväxt beskrivs.

Utöver styrande dokument inom Lilla Edets kommun, relaterar programmet på en övergripande nivå också till styrdokument som Göteborgsregionens program "Hållbar tillväxt" och Västra Götalandsregionens strategi för tillväxt och utveckling "Västra Götaland 2020", då dessa dokument omfattar åtgärder som bidrar till att stärka näringslivets förutsättningar i regionen.

Styrdokument av betydelse för näringslivets utveckling

Inom de fyra strategiska områden som det näringslivsstrategiska programmet omfattar, finns också kopplingar till en rad styrdokument.

Förutsättningarna för företagande är dessutom beroende av alla övriga delar av kommunens verksamheter. Företag föredrar att verka i en kommun som uppfattas som trygg, med social hållbarhet, god tillgång till bostäder och ett utbildningssystem som håller hög kvalitet. Det ger goda förutsättningar för tillväxt.

Därför finns flera styrande dokument som relaterar till det näringslivsstrategiska programmet inom de aspekter som är viktiga för näringslivet.

Övergripande strategiska dokument:

- Lilla Edets kommuns vision
- Mål- och resursplan inklusive kommunfullmäktiges prioriterade mål
- Översiktsplan

För att göra detta extra tydligt infogar vi därför Lilla Edets vision samt kommunfullmäktiges prioriterade mål här.

Lilla Edets vision och kommunfullmäktiges prioriterade mål lyder:

Göta älvdalens pärla – vi gör det tillsammans!

Visionsberättelsen som sätter ord på det samhälle vi tillsammans ska jobba för att uppnå:

Ur älven har vi hämtat kraft och energi i alla tider. Med samma kraft och ett starkt engagemang skapar vi tillsammans ett gott liv och en hållbar framtid – både på ett personligt plan och för ett attraktivt samhälle. Ett liv och samhälle där alla känner sig välkomna, trivs, utvecklas och mår bra.

Här erbjuds god service och tillgänglighet för en väl fungerande vardag, så vi får tid för varandra och allt som ger oss livskvalité och glädje i livet. Genom inflytande och delaktighet har vi alla en möjlighet att påverka vårt samhälles utveckling i en positiv riktning.

Vi njuter av vår vackra älvmiljö och rika natur som vi tar väl hand om, lever nära och i samklang med. Vi känner också stolthet för vår unika historia. En historia som vi tar vara på, minns, synliggör och delar med oss av. Lilla Edets kommun är Göta älvdalens pärla

Vi ska tillsammans uppnå visionen genom:

Nytänkande

Vi är kreativa och tänker nytt. Med mod vågar vi prova nya idéer och lösningar. Vi är nyfikna och vill hela tiden utvecklas.

Medskapande

Vi har alla möjlighet att bidra och påverka och utgör alla en viktig del av vårt samhälle. Det finns en öppenhet och vi lyssnar till varandra. Med kraft, energi och engagemang går vi från ord till handling.

Hållbart

Vi arbetar för att skapa en långsiktigt hållbar samhällsutveckling som omfattar såväl människan, miljön och ekonomin. Vi eftersträvar att ligga steget före, arbeta förebyggande och stärka det som är positivt. Våra resurser använder vi på ett effektivt och hållbart sätt.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål nummer 4 – Attraktivt företagsklimat

Fler och växande företag är avgörande för utveckling, tillväxt och en förbättrad välfärd. Ett attraktivt företagsklimat ger människor möjligheten att försörja sig genom eget arbete. Kommunen samverkar aktivt för en ökad service som underlättar och förenklar för företagare.

Genomförande och uppföljning av programmet

Kommunchefen har ett övergripande samordningsansvar för programmets genomförande. Det innebär att kommunchefen, i samråd med berörda nämnder och styrelser, ska säkerställa att handlingsplaner tas fram och genomförs inom de fyra strategiska utvecklingsområdena. Kommunchefens uppdrag är här att koordinera och stödja arbetet. Följande nämnder och styrelser har delansvar inom respektive strategiskt område:

- **Kompetensförsörjning**
  - Bildningsnämnden, socialnämnd, kommunstyrelsen
- **Attraktionskraft**
  - Samhällsnämnden, bildningsnämnden, kommunstyrelsen
- **Samhällsplanering**
  - Kommunstyrelsen, samhällsnämnden, styrelsen för EdetHus
- **Näringslivsservice och innovationskraft**
  - Samhällsnämnden, kommunstyrelsen, socialnämnden

Kommunchefen ansvarar för uppföljning av handlingsplanerna och redovisar programmets måluppfyllelse till kommunfullmäktige och i kommunstyrelsen verksamhetsberättelse i samband med programmets årliga uppföljning. Som grund för denna uppföljning redovisar respektive nämnd/styrelse som har delansvar, årligen resultatet av handlingsplanernas arbete inom respektive strategiskt område till kommunchefen som koordinerar och sammanställer uppföljningen.

Mål för kommunens näringslivsutveckling

Mål 2035

Den övergripande målet för Lilla Edets kommun är 1000 nya jobb år 2035. Målet är nedbruten i tre underliggande mål: kompetensförsörjning och attraktionskraft, samhällsplanering samt företagsklimat och innovationskraft.

Målet för 2035 har formulerats i dialog med näringsliv, lokala företagsföreningar, politiker, sektorer och bolag, samt regionala samarbetspartners. Målet är kopplad till Göteborgs stads näringslivsstrategiska program på samma sätt som exempelvis Mölndals, Kungälv, Alingsås och Öckerö kommun.

Målet uttrycker att näringslivet ska ha fullt stöd från Lilla Edets kommun. Detta stöd kan bland annat bestå av en effektiv handläggning av ärenden, positiva attityder och ett gott bemötande från både tjänstepersoner och politiker. Stödet kan också uttryckas i de övergripande processerna, som till exempel genom en samhällsplanering som skapar möjligheter för företag att växa, skolor som utvecklar bra kompetens, samt genom ett stort utbud av bostäder av olika slag.

Mål och indikatorer

Det övergripande målet för Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program är att skapa förutsättningar för:

Minst 1000 nya jobb till 2035

Med nya jobb avses minst 120 000 fler sysselsatta från 2016 till 2035 inom hela Göteborgsregionen. Det innebär en ambitionshöjning jämfört med den bedömda ökningen, 100 000 nya jobb, som förväntas med nuvarande befolkningsutveckling och sysselsättningsgrad.

För att uppnå den långsiktiga målbilden och det övergripande målet, har tre underliggande mål formulerats. Målen tar fasta på de strategiska områden som det näringslivsstrategiska programmet omfattar. De tre underliggande målen är:

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Lilla Edet är en del i en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Mål 2: Samhällsplanering

Lilla Edet är en del i en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Mål 3: Näringslivsservice och innovationskraft

Lilla Edet är en del i en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

Till varje mål kopplas prioriterade indikatorer och önskvärt läge för dessa, för att kunna följa målens utveckling vid uppföljning. De prioriterade indikatorerna kommer kontinuerligt att ses över för att säkerställa att de mäter vad som avses, samt kompletteras om nya indikatorer uppkommer som är bättre lämpade till att mäta måluppfyllelse.

I följande stycken beskrivs vart och ett av målen, de prioriterade indikatorer som används för att följa målens utveckling, samt önskat läge för dessa indikatorer. Indikatorerna mäts endast på regional nivå.

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Lilla Edets kommun är en del av en storstadsregion i Europa som framgångsrikt sätt kan tillvarata kompetens och attrahera talang.

Prioriterade indikatorer:

- Arbetslöshet
- Flyttnetto högutbildade

Önskat läge:

- Arbetslösheten i Göteborgsregionen ska vara lägst bland svenska storstäder/storstadsregioner.
- Flyttnettot till Göteborgsregionen för högutbildade ska vara positivt för samtliga åldersspann.

Mål 2: Samhällsplanering

Lilla Edets kommun är en del av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Det andra målet har fokus att skapa en hållbar tillväxt ur samtliga dimensioner – den ekonomiska, den ekologiska och den sociala. För att Lilla Edets kommun ska lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom hela det regionala samhällsplaneringsområdet, inklusive infrastruktur, tillgänglighet, markberedskap och fysisk planering.

Prioriterade indikatorer:

- Produktivitet (BRP/capita och förädlingsvärde/sysselsatt)
- Decouplingeffekt (gapet mellan BRP-tillväxt och CO₂-utsläpp)
- Antal invånare och sysselsatta i Göteborgs lokala arbetsmarknad respektive Göteborgsregionens kärna

Önskat läge:

- Göteborgsregionens produktivitet ska öka i samma takt som eller snabbare än liknande storstadsregioner i Europa.
- Gapet mellan BRP-tillväxt och CO₂-utsläpp ska fortsätta öka över tid i Göteborgsregionen.
- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska utvidgas och Göteborgsregionens kärna ska förtätas enligt målen i GRs regionala utvecklingsplan "Hållbar tillväxt, som säger att:
  - Göteborgs lokala arbetsmarknad ska omfatta 1,75 miljoner invånare år 2030.
  - Göteborgsregionens kärna ska stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen till 2030.
  - Utöver kärnan ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter till samma tidpunkt stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen.

Mål 3: Näringslivsservice och innovationskraft

Lilla Edets kommun är en del av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

Det tredje målet har fokus på näringslivsklimatet och att skapa gynnsamma förutsättningar för nya företag att etableras, befintliga företag att växa och innovationer att utvecklas. För att Lilla Edets kommun ska lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom företagsklimat och innovationskraft.

Prioriterade indikatorer:

- Företagsklimat
- Investeringar i forskning och utveckling (FoU)
- EU Regional Innovation Scoreboard

Önskat läge:

- Göteborgsregionen ska ha bäst företagsklimat bland de svenska storstäderna respektive storstadsregionerna enligt både Sveriges Kommuner och Landstings Insiktsmätning och andra mätningar, så som Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme.
- Göteborgsregionen ska ha högre resultat vad gäller privata investeringar inom FoU i relation till liknande storstadsregioner i Europa.
Göteborgsregionen ska ha högst FoU-investeringar/sysselsatt och högst varuexportvärde/sysselsatt bland svenska storstadsregioner.
- Göteborgsregionen ska rankas som "innovationsledare" enligt EU Regional Innovation Scoreboard.

Fyra strategier för att stärka näringslivets förutsättningar

Utifrån de utmaningar som Lilla Edets kommun och regionen står inför, samt de prioriteringar som framkommit i dialogen med näringslivet och tjänstepersoner, har fyra strategiska områden identifierats. För att Lilla Edets kommun ska lyckas uppnå målbild och mål, måste ett strategiskt arbete drivas inom samtliga dessa områden:

- Kompetensförsörjning
- Attraktionskraft
- Samhällsplanering
- Näringslivsservice och innovationskraft

Utmaningsdrivna strategier

De fyra strategiska områdena tar sin utgångspunkt i de nio utmaningar som identifierats i BRGs skrift Näringsliv och Tillväxt 2020. I dialogen med näringsliv och akademi fick organisationerna rangordna utmaningarna, ge inspel till fler utmaningar och sedan föreslå åtgärder som skulle kunna möta dessa utmaningar. Därmed kopplar varje strategiskt område an till åtminstone tre och i vissa fall fyra av de nio utmaningarna enligt nedanstående matris:

Nio utmaningar för Göteborgsregionen	Strategiska områden					
	Kompetensförsörjning	Attraktionskraft	Infrastruktur och tillgänglighet	Markberedskap och fysisk planering	Näringslivsservice	Innovationskraft
Attrahera och utbilda kompetens	■					
Öka delaktigheten på arbetsmarknaden	■					
Planera för tillväxt				■		
Möta klimatutmaningen – tillsammans med näringslivet			■			■
Stärka arbetsmarknadsregionen och Göteborgs stadskärna			■	■		
Stärka regionens globala tillgänglighet		■	■			
Fler växande små och medelstora företag		■			■	■
Förbättra företagsklimatet					■	
Stärka resurserna inom forskning och utveckling						■

Skärningspunkt där ett strategiskt område möter en utmaning. I Lilla Edets kommun har några av de regionala strategierna slagits ihop vilket innebär att infrastruktur och tillgänglighet slagits ihop med markberedskap och fysisk planering och fått namnet Samhällsplanering.

Näringslivsservice och Innovationskraften har också slagits samman till en gemensam strategi.

Utmaningarna att säkra kompetensförsörjningen och att öka delaktigheten på arbetsmarknaden möts genom de insatser som föreslås inom det strategiska området kompetensförsörjning. Det är också dessa båda utmaningar som prioriterades högst av näringslivet i dialogmötena.

Utmaningen att planera för tillväxt möts genom insatserna inom det strategiska området samhällsplanering. Det strategiska området samhällsplanering möter också utmaningarna att stärka både arbetsmarknadsregion och kärna. Insatsen samhällsplanering, tillsammans med insatsen attraktionskraft möter dessutom utmaningen att stärka regionens globala tillgänglighet.

För att möta klimatutmaningen föreslås flera insatser inom både det strategiska området samhällsplanering, och området näringslivsservice och innovationskraft. Detta område innehåller även insatser för att möta utmaningen att stärka resurserna inom forskning och utveckling.

Utmaningen att skapa en grogrund för fler växande små och medelstora företag möts genom insatser inom de strategiska områdena attraktionskraft och näringslivsservice och innovationskraft. Det sistnämnda området har också direkt bäring på utmaningen att förbättra företagsklimatet.

Specifika och strategiska insatser

Inom varje strategiskt område anges en huvudstrategi och ett antal insatser för att genomföra huvudstrategin. Dessa strategier och insatser är *specifika* för det näringslivsstrategiska programmet och finns inte lika tydligt uttryckta i något annat av Lilla Edets kommuns styrande dokument och program.

På motsvarande sätt innehåller Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program inte sådana strategier och insatser som redan omfattas av befintliga styrande dokument och program.

Särskilt betydelsefullt är också att det i regionen finns ett väl fungerande utbildningssystem av hög kvalitet, där en attraktiv internationell skola har stor betydelse för näringslivets möjligheter att rekrytera internationell kompetens. Även denna typ av insatser inryms i andra styrdokument och är därför inte inkluderade i det näringslivsstrategiska programmet.

Insatserna i programmet är vidare av *strategisk* snarare än operativ karaktär. Det operativa genomförandet av programmet, samt vilka konkreta åtgärder som ska vidtas, kommer att beskrivas i separata handlingsplaner då programmet är beslutat, där berörda nämnder och styrelser inom ramen för sina uppdrag tar fram dessa. Utifrån dialogen med näringsliv, är det avgörande att genomförandet präglas av nytänkande, medskapande och hållbart som tar avstamp i Lilla Edets kommuns vision.

I följande stycken beskrivs vart och ett av de strategiska områdena, dess huvudstrategier samt insatserna de omfattar.

Strategi 1: Kompetensförsörjning

Lilla Edets kommun tillvaratar och attraherar kompetens.

Tillgång till arbetskraft med relevant kompetens är en av de viktigaste förutsättningarna för att näringslivet i Lilla Edet ska vara konkurrenskraftigt och fortsätta utvecklas. För att säkra

morgondagens kompetensförsörjning ska Lilla Edets kommun arbeta aktivt med att identifiera och tillvarata den kompetens som redan finns här.

Det gör Lilla Edets kommun genom att:

- Utveckla skola-näringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet.
- Verka för att det finns relevanta utbildningar som näringslivet efterfrågar på alla nivåer.
- Utveckla möjligheten till fortbildning och kontinuerligt lärande på arbetsplatsen.
- Verka för bättre matchning och validering av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.

Strategi 2: Attraktionskraft

Lilla Edets kommun är en attraktiv plats att leva verka och besöka.

Tillväxten har en regional logik och det är regioner snarare än kommuner som konkurrerar om kompetens och kapital. För Göteborgsregionen är därför Göteborg och de 12 kommunernas attraktionskraft avgörande. Lilla Edet ska vara en plats som är attraktiv att verka och bo i, samt besöka. För att vara det behöver Lilla Edets kommun både leverera en god samhällsservice och förmedla berättelsen om Lilla Edet som attraktiv plats.

Det gör Lilla Edets kommun genom att:

- Utarbeta en välutvecklad process för att attrahera investeringar och stödja företagsetableringar.
- Aktivt marknadsföra platsen genom att utveckla berättelsen om Lilla Edets kommun och vår roll i det utvecklingssprång som regionen befinner sig i.
- Skapa tillåtande miljöer som främjar entreprenörskap och där gräsrotsinitiativ får möjlighet att utvecklas.
- Skapa förutsättningar för en stark besöksnäring.

Strategi 3: Samhällsplanering

Lilla Edet har en fungerande infrastruktur och erbjuder bra lokaler och verksamhetsmark i rätt lägen.

Regionen befinner sig i ett utvecklingsprång där mångmiljardbelopp kommer att investeras de närmaste tjugo åren. För att underlätta näringslivets etablering och expansion, behöver Lilla Edets kommun, i samverkan med övriga kommuner i Göteborgsregionen, planera för tillväxt, genom att skapa förutsättningar för fastighetsmarknadens aktörer att kunna utveckla lokaler för näringslivets behov, samt att i stadens planering erbjuda verksamhetsmark i lägen som stärker utvecklingen av en hållbar region. Det geografiska läget mellan Oslo och Köpenhamn bidrar till goda förutsättningar för regionen.

Det gör Lilla Edets kommun genom att:

- Verka för minskat resande över lag men när det sker ska det vara hållbart.
- Tillvarata digitaliseringens möjligheter i kommunens utveckling.
- Bedriva mark- och lokalförsörjning med insikt om näringslivets etablerings-, expansions- och innovationsbehov.
- Utarbeta ändamålsenliga och flexibla detaljplaner för att snabbare möjliggöra etableringar.

Strategi 4: Näringslivsservice och innovationskraft

Det ska vara enkelt att driva företag i Lilla Edets kommun

Ett positivt företagsklimat är en förutsättning för att näringslivet ska fortsätta välja Lilla Edets kommun som bas för etablering och expansion. I Lilla Edet ska det vara enkelt att driva företag, det är ledstjärnan för alla våra kontakter med företagen. Varje möte ska präglas av ett positivt bemötande, vi ska alltid ha kunden i fokus och vi ska ha god kunskap om kommunens erbjudande till företagen. Vid inköp och upphandling är det viktigt att små och medelstora företag ges rimliga möjligheter att delta. Vidare ska Lilla Edets kommun ta del av det regionala innovationsarbetet.

Det gör Lilla Edets kommun genom att:

- Fortsätta att aktivt arbeta med attityder till och förståelse för företag hos politiker och tjänstemän.
- Arbeta systematiskt med att förenkla och förtydliga kommunens processer.
- Tillse att kommunens beslut i strategiska frågor innehåller en analys om hur det påverkar näringslivet.
- Arbeta i samverkan med externa aktörer för att stödja nyföretagande samt utveckling av små och medelstora företag.
- Arbeta aktivt i upphandlingen för att tillvarata marknadens kompetens i tidiga skeden.

Utgångspunkter

Globala trender

Under 2020 och 2021 har förutsättningarna förändrats dramatiskt på grund av pandemin Covid-19 som skakat världsekonomierna och bidragit till arbetslöshet inom flera sektorer till exempel inom besöksnäringen.

Pandemin har bidragit till en förflyttning på arbetsmarknaden som för närvarande innebär att vissa branscher saknar arbetskraft. I nuläget är det svårt att dra några slutsatser kring vad pandemin kommer att innebära fram till 2035.

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både stadens och regionens utveckling. Göteborgsregionen har ett starkt, diversifierat näringsliv som agerar på en global marknad.

Därmed påverkas både näringslivet, staden och hela Göteborgsregionen av ett antal globala megatrender, som det näringslivsstrategiska programmet förhåller sig till.

Näringslivet är en del av lösningen på samhällsutmaningarna

Vi står inför omvälvande samhällsutmaningar som klimatförändringar, urbanisering och en åldrande befolkning. I näringslivet läggs stora resurser på utveckling av produkter och tjänster som bidrar till lösningar inom samtliga dessa utmaningar. Utvecklingen mot cirkulär ekonomi, delningsekonomi/kollaborativ ekonomi och social ekonomi ger upphov till helt nya affärsmodeller och sätt att organisera välfärden, som i sin tur ger nya lösningar på samhällsutmaningarna.

Hållbarhet blir en hygienfaktor för näringslivet

Miljömässiga och sociala hänsynstaganden går inte längre att separera från ekonomiska hänsynstaganden. Hållbarhet och lönsamhet går hand i hand. Att agera hållbart ur samtliga tre dimensioner – den sociala, den miljömässiga och den ekonomiska – blir därför en hygienfaktor för företag som vill överleva på en global marknad. På motsvarande sätt får regioner med ett hållbart näringsliv en konkurrensfördel i kampen om både kompetensen och konsumenterna. Morgondagens medarbetare söker sig i allt större utsträckning till företag som bedriver ett aktivt hållbarhetsarbete. Likaså efterfrågar morgondagens konsumenter i allt högre utsträckning hållbara produkter.

Digitaliseringen medför ett paradigmskifte

Samhällsutvecklingen drivs och formas till stor del av digitaliseringen och vi befinner oss i ett paradigmskifte som är lika omvälvande som övergången från jordbrukssamhället till industrisamhället. Digitaliseringen medför att vi kan göra helt nya saker och att saker vi tidigare gjort kan göras på helt nya sätt. Förändringen påverkar hela samhället i grunden och berör allt från hållbar lokal och regional utveckling, till hela länders och världsdelars konkurrenskraft.

Framtidens jobb är inte definierade än

Digitaliseringen medför att gamla yrken försvinner och nya tillkommer i en allt snabbare takt. Mer än hälften av de jobb som kommer att finnas om 15-20 år är ännu inte definierade, vilket ställer höga krav på flexibilitet i både utbildningssystemet och hos arbetskraften. Framtidens arbetsmarknad kan komma att präglas av ett större inslag av tidsbegränsade anställningar, egenanställningar och egenföretagande. Det skulle i så fall medföra att flexibilitet och entreprenöriell förmåga blir allt viktigare egenskaper hos morgondagens arbetskraft. Det skulle också medföra att det livslånga lärandet och kontinuerlig kompetensutveckling blir allt viktigare för attraktionskraften hos morgondagens arbetsgivare.

Tillväxten drivs av storstadsregioner

Ekonomisk tillväxt drivs av storstadsregioner som konkurrerar om kompetens och kapital på en global marknad. Näringslivet känner inte av några kommungränser, utan har snarare regionen som plattform för att nå sina marknader runt om världen. Ju större region, desto större förmåga att generera tillväxt. Regionförstoring, där fler kommuner ingår i Göteborgs lokala arbetsmarknad genom förbättrade pendlingsmöjligheter, ger därför förutsättningar för ökad sysselsättning och tillväxt i hela Västsverige.

Regionalt perspektiv

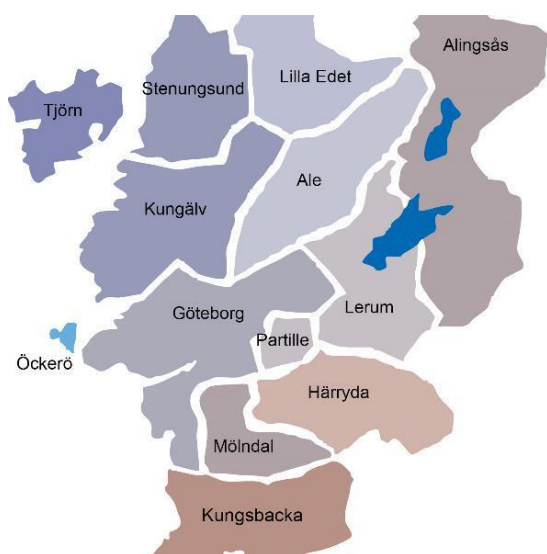
Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program har ett regionalt perspektiv där Göteborg är motor i Göteborgsregionens och hela Västsveriges utveckling. Det regionala perspektivet utgår från Göteborgsregionens (GRs) strategi ”Hållbar tillväxt”.

GRs tretton medlemskommuner verkar för att Göteborgsregionen ska vara en stark och tydlig tillväxtregion i Europa – en region som är attraktiv att leva och verka i samt besöka. En bärande del av denna utveckling, är att stärka regionens kärna Göteborg. Kärnan utgörs av den centrala del av Göteborg som är lätt att nå från hela Göteborgsregionen.

Kärnans utveckling är av central betydelse för hela Göteborgsregionens utveckling. Det är en gemensam uppgift att verka för att skapa en attraktiv och lättillgänglig regional kärna, som utgörs av de centrala delarna av Göteborg. Här finns regionens bästa tillgänglighet till kommersiell service, kultur, nöjen och offentlighet, men också regionens största koncentration av arbetsplatser och en stor potential att skapa ett starkt nav för hela regionens och Västsveriges utveckling.

Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program har fokus på det gemensamma ansvaret att utveckla Göteborgsregionen, då det omfattar strategiska insatser för att stärka Göteborgsregionens attraktionskraft och tillgänglighet. Målen i det näringslivsstrategiska programmet är formulerade i samklang med GRs strategiska mål för 2030, som säger att:

- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska år 2030 omfatta 1,75 miljoner invånare.
- Göteborgsregionens kärna ska stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen till 2030.
- Utöver kärnan ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter till samma tidpunkt stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen.

Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program har fokus på det gemensamma ansvaret att utveckla regionens attraktionskraft och tillgänglighet.

Genom samstämmiga mål och strategier för ökad attraktionskraft och tillgänglighet för regionens kärna Göteborg, harmonierar det näringslivsstrategiska programmet för Lilla Edets kommun med den av GR överenskomna stukturbilden och strategin för hållbar tillväxt i GR.

Göteborgsregionens styrkor

Lilla Edets kommun är en del av Göteborgsregionen som är en av Europas mest snabbväxande storstadsregioner och befinner sig just nu mitt i ett utvecklingsprång, som drivs av stora investeringar i forskning och utveckling. I Göteborgsregionen finns planer på investeringar i infrastruktur och annat byggande för 1 000 miljarder kronor de kommande 20 åren.

Flera internationella jämförelser placerar Göteborgsregionen högt när det gäller konkurrenskraft och framtidspotential, vilket illustreras av nedanstående punkter:

- **Innovationer**

EU Regional Innovation Scoreboard 2021

Innovationsledare bland 251 regioner

Mäter innovationsförmågan i europeiska regioner. Västsverige framstår i rapporten som en innovationsledare inom Europa. Bland annat får regionen högt betyg för

- Välutbildad befolkning
- Export av högteknologiska varor
- Process- och produktinnovationer inom SME
- Ökande sysselsättning inom kunskapsbaserade yrken

Källa: EU-kommissionen

- **Konkurrenskraft**

European Regional Competitiveness index 2020

35 av 268 regioner

Mäter hur nära EU:s regioner är sina målstrategier för att uppnå förbättrad konkurrenskraft. Göteborgsregionen möter alla sina uppsatta EU-mål och får bland annat positivt omdöme för:

- Sysselsättning
- Högre utbildning
- Forskning och utveckling (FoU)

Källa: EU-kommissionen

Göteborgsregionens höga placering på internationella rankinglistor bygger på en rad styrkor ur ett näringslivsperspektiv, som också framkommit i dialogen med näringsliv och akademi i samband med programmets framtagande. Följande styrkor betonades särskilt i dialogen:

Det geografiska läget

Göteborgsregionens strategiska läge i Skandinavien, en internationell flygplats och Skandinaviens största hamn gör regionen tillgänglig för internationell arbetskraft, investerare och affärspartners. Inom en radie av 50 mil finns 70 procent av Nordens samlade industri.

Här finns Göteborgs Hamn, en viktig länk mellan Atlanten och Östersjöområdet, vars huvudsakliga upptagningsområde omfattar tio nordiska och baltiska länder. Korta avstånd mellan hamn och lager ger låga logistikkostnader och ett 25-tal direktlinjer för godståg mellan Göteborgs Hamn och olika inlandsterminaler i Sverige och Norge sparar på miljön.

I Göteborgsregionen finns även tillgång till internationell flygfrakt. På Göteborg Landvetter Airport finns godsterminaler och lager i nära anslutning till flygplatsen vilket ger den snabbaste omlastningen av gods i hela Europa. Sammantaget gör detta Göteborgsregionen till Sveriges främsta logistiknav.

Ett diversifierat näringsliv

Göteborgsregionen har varit Skandinaviens nav för global handel sedan 1700-talet. Inom Göteborgsregionen finns idag allt från multinationella företag till småföretagare och kluster med kompetens som efterfrågas på globala marknader.

I dag finns mer än 750 olika branscher i Göteborgsregionen. Det motsvarar hela 93 procent av rikets alla branscher, vilket illustrerar mångfalden i regionens näringsliv. Fordonsindustri och logistik, informations- och kommunikationsteknik och läkemedelsindustri är dominerande. Andra stora områden är maritima näringar, besöksnäring och handel. Små och stora företag samverkar på ett fruktbart sätt i att utveckla, producera och marknadsföra nya tjänster och produkter.

Göteborgsregionens diversifierade näringsliv är också i allra högsta grad globalt. Sedan 1990 har antalet utlandsägda företag i Göteborgsregionen nästan fyrdubblats och nu finns det cirka 3 000 utlandsägda arbetsställen som sysselsätter drygt 84 000 personer.

Motorn i Sveriges industri

Göteborgsregionens näringsliv kännetecknas av globala och kunskapsintensiva tillverkningsföretag. Tillverkningsindustrin står för nästan en fjärdedel av den totala omsättningen i Göteborgsregionens näringsliv och merparten av regionens största företag återfinns inom den högteknologiska industrin.

Den starka tillverkningsindustrin och den industrinära tjänstesektorn gör Göteborgsregionen till en forskningsintensiv region. Detta är särskilt framträdande inom tre områden; fordon, läkemedel/kemi och företagstjänster. Regionens fordonsindustri står för mer än 60 procent av landets privata investeringar i forskning och utveckling. Inom läkemedel/kemi är motsvarande andel 42 procent. Inom företagstjänster är andelen 27 procent, till stor del beroende på våra stora teknikintensiva konsultföretag.

Göteborgsregionens starka industri gör också regionen till Sveriges ledande exportregion. Under 2016 exporterade regionens företag för cirka 400 000 kronor per sysselsatt. Exportvärdet per sysselsatt är därmed klart högre än i de övriga två storstadsregionerna och Sverige. Varuexporten uppvisar dessutom en positiv trend och ökade under 2016 med hela 6 procent i Göteborgsregionen, medan Sveriges varuexport endast ökade marginellt.

En hög kompetensnivå

Med två universitet och hundratals yrkesutbildningar finns välutbildad arbetskraft i Göteborgsregionen. Regionen har en större andel högutbildade än övriga Sverige och nästan hälften av alla i åldrarna 25 till 64 år i regionen har en eftergymnasial utbildning.

Inom Göteborgsregionen finns ett 140-tal yrkesutbildningar, utformade i samarbete med arbetsgivare för att matcha arbetsmarknadens kompetensbehov. Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet samlar runt 50 000 studenter, många med internationell bakgrund. Vid de två lärosätena bedrivs spetsutbildningar samt tvärvetenskaplig forskning i samarbete med företag och myndigheter inom en rad olika områden.

Regionens näringsliv bidrar också i allra högsta grad till den höga kompetensnivån genom kontinuerlig kompetensutveckling av sin personal. Dessutom investerar företag i Göteborgsregionen varje år runt 20 miljarder kronor i forskning och utveckling, vilket motsvarar nästan en fjärdedel av Sveriges samlade privata investeringar i forskning och utveckling. Det gör regionen till en av de mest forskningsintensiva i Europa.

En miljonregion med unik samarbetsförmåga

Göteborgsregionen präglas av ett unikt samarbete mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor. Nätverk, kluster och tre science parks skapar förutsättningar för innovation och spetskompetens. Inom flera områden finns världsledande forskning och produktutveckling. En stark tradition av samarbete mellan olika aktörer bidrar till framgångarna.

Göteborg är en växande storstadsregion som våren 2017 har drygt en miljon invånare. Det skapar fördelar bland annat i form av ökad tillgång till kompetens, kapital och idéer. Samtidigt är närheten mellan beslutsfattare och en väl utvecklad förmåga att samarbeta fördelar i konkurrensen med andra storstadsregioner. Tillväxten, investeringsmöjligheterna och koncentrationen av kompetens inom vissa områden väcker ett ökat nationellt och internationellt intresse. Framgångsrika samarbeten mellan näringslivet, akademien och samhällets andra aktörer ger också stor uppmärksamhet.

Göteborgsregionens utmaningar

Trots Göteborgsregionens många styrkor ur ett näringslivsperspektiv, står vi inför ett antal utmaningar de kommande åren. Business Region Göteborg har i rapporten "Näringsliv och Tillväxt 2020" identifierat nio utmaningar som behöver mötas för att Göteborgsregionen ska vara en konkurrenskraftig region även i framtiden. Lilla Edets kommuns näringslivsstrategiska program utgår från dessa utmaningar.

Attrahera och utbilda kompetens

Kampen om kompetensen hårdnar och regionen behöver både behålla och attrahera kompetens utifrån. Vi behöver bli än bättre på att matcha utbildningssystemet med näringslivets behov. Just nu står vi inför stora förändringar i samhället kopplat till digitalisering, elektrifiering mm som kräver kompetensomställning även i befintliga verksamheter. Dessutom behöver regionens företag kunna attrahera nyckelkompetenser från hela världen till Göteborg.

Öka delaktigheten på arbetsmarknaden

120 000 nya jobb behöver skapas i Göteborgsregionen fram till 2035 för att vi skall kunna erbjuda jobb till en växande befolkning. För att nå detta mål behöver fler komma i arbete. Trots flera års ihållande högkonjunktur har vissa grupper så som utrikes födda en hög arbetslöshet. Den pågående pandemin har lett till att många enklare jobb skurits ner vilket aktualiserar utmaningen!

Planera för tillväxt

År 2035 har antalet invånare i regionen ökat med upp mot en kvarts miljon personer. För att klara det behöver minst 120 000 fler jobb skapas. Det ställer stora krav på samhällsplaneringen och kommunernas förmåga att planera för tillväxt och möta nya behov. Utan nya arbetsplatser och bostäder kommer regionen tappa konkurrenskraft. Behovet av ny verksamhetsmark är förnärvarande stort.

Möta klimatutmaningen – tillsammans med näringslivet

Klimatet är en av vår tids stora frågor och är centralt inom FN:s agenda 2030 mål. EU har tagit beslutet att vi ska minska våra CO₂-utsläpp med minst 60 procent (jämfört med nivå 1990), vilket är en rejäl utmaning som endast kan lösas genom samverkan mellan städer, näringsliv och akademi. Näringslivet i Göteborgsregionen ligger långt fram med lösningar. Tillsammans kan vi skapa lösningar som bidrar till regionens innovations och attraktionskraft.

Stärka arbetskraftsregionen och Göteborgs stadskärna

Regionens tillväxt hämmas av en för liten arbetsmarknadsregion. Bättre pendlingsmöjligheter till Borås bidrar till ett större område för företag att rekrytera ifrån. Detta bidrar till en större och mer diversifierad kompetenspool, vilket på sikt ökar produktiviteten. Samtidigt behöver staden förtätas för att bli en attraktiv Öka delaktigheten på motor i en större region.

Stärka regionens internationella position och tillgänglighet

Göteborgsregionens tillgänglighet till omvärlden är god jämfört med liknande regioner. Samtidigt är förbättrad tillgänglighet via tåg, flyg och hamn avgörande för vår framtida konkurrenskraft, inte minst med tanke på regionens export-beroende näringsliv. I takt med ökad konkurrens blir det också allt viktigare att regionens varumärke synliggörs och stärks internationellt.

Fler växande små och medelstora företag

Små och stora företag är viktiga för en region och för att stärka dess entreprenörskapsanda. Regionen behöver fortsatt få fler växande små och medelstora företag för att få en bättre balans i näringslivet och minskad risk för sårbarhet i samband med sämre konjunkturcykel.

Förbättra företagsklimatet

Ett gott samspel mellan företag och kommun är viktigt för att ta tillvara på regionens tillväxtförutsättningar. Ett bra företagsklimat är därmed en viktig framgångsfaktor. Regionen behöver förbättra företagsklimatet ytterligare. Det handlar dels om att förbättra kommunernas service till företag, till exempel i form av tillståndshantering, dels om att ha en tätare dialog mellan kommun och näringsliv om företagens aktuella behov.

Stärka resurserna inom forskning och utveckling

Göteborgsregionen är en nationell hubb för innovation och utveckling med drygt en tredjedel av Sveriges samlade investeringar i företagens FoU. FoU verksamheter är strategiskt viktiga och ger även stora spridningseffekter till övriga ekonomin i form av arbetstillfällen och stärkt produktivitet. En stark samverkan mellan företag, kommun och akademi kring innovation är viktigt.